

sig igjennem med de Indtægter, den engang har; det maa enhver vel indrettet Husholdning, og det maa Theatret ogsaa kunne gjøre.

Notvitt: Det er angaaende de 11,000 Rbl., der staae opførte under „Sørg Akademi. Udgift 17, Tilskud til Bøndehøjskoler“, hvorom jeg skal tillade mig at udtale mig; jeg føler mig saameget mere opfordret til at gjøre dette, som jeg selv er Bestyrer af en saadan Skoleovre i Sjælland — en Skole, som i forrige Rigsdags-session blev hæderlig omtalt fra flere Sider her i Salen — nærmest fordi den høitærede Minister Aaret forud havde fundet sig besejret til at foretage et Afdrag af det aarlige Tilskud, som denne Skole havde nydt af Statskassen. Det Samme er ogsaa Tilfældet med Rødding = Skole i Sønderjylland. Jeg har imidlertid ikke kunnet tænke mig Grunden dertil, thi det Aar, Afdraget skete, havde Aldum Skole det samme Antal Elever, som den regelmæssig har havt hvert Aar, idet den havde sine samtlige Pladser besatte. Jeg har for-gjæves forsøgt at indhente Oplysninger herom, men ei heller det er lykkedes mig. Under Sagens Behandling i forrige Session yttrede den ærede Minister, at Grunden til, at han ikke saae sig istand til at bevilge det sædvanlige Tilskud til Aldum Skole, var den, at der laae flere Skoler i den Egn, og at det derfor ikke lod sig gjøre at bevilge saa stor en Deel af Capitalen til een Egn i Landet. Jeg har fundet dette ubilligt; thi den Skole, som jeg har den Ære at være Bestyrer for, den er den ældste af disse Skoler, og det kunde dog tænkes, at den idetmindste indirecte havde havt Indflydelse paa de andre lignende Skolers Tilblivelse. Endvidere yttrede den høitærede Minister, at disse Penge nu blive anvendte anderledes end før; saaledes f. Ex. til Underviisning for unge Mennesker her i Kjøbenhavn, som da senere skulde afgaae som Lærere til disse Højskoler; men det er mig bekendt, at kun den færreste Deel af disse ere afgaaede som Lærere til saadanne og følgerig den dermed tilfattede Bestemmelse ikke ganske opnaaet. Endelig blev der af den høitærede Minister antydet, at der af disse Penge gaves et Bidrag til Folkeskolen i Staby i Ringkjøbing Amt,

som skulde anvendes til Udbannelsen af unge Mennesker paa denne, der da senere skulde være Lærere i Vinterskoler der paa Egnen. Ogsaa om dette Punkt har jeg søgt at indhente Oplysninger, og jeg har da erfaret, at de fleste af disse unge Mennesker ikke ere afgaaede til saadanne Skoler, men ere afgaaede directe fra Skolen i Staby til Seminarierne, og disse Penge ere altsaa blevne anvendte til forberedende Underviisning for disse unge Mennesker til Seminarierne. Endvidere yttrede den høitærede Minister, at i Reglen blev der tilstaaet disse saakaldte Bøndehøjskoler det Tilskud, som de respective Skoleraad havde fundet sig foranledigede til at begjære til disse paa deres aarlige affattede Virksomhedsplaner. Men det var idetmindste ikke det anførte Aar Tilfældet med Aldum Skole, thi til den var der dengang, ligesom i de foregaaende Aar, begjæret et Tilskud af 500 Rb., men den fik kun 300 Rb. Nu skal jeg takke den høitærede Minister, fordi han ifjor atter lod Skolen tilskyde den samme Sum, men jeg kan ikke nægte, at jeg betragter den høitærede Minister som staaende i Gjæld til Aldum Skole for de 200 Rb.; han antydede vel den Gang, at han vilde see at gjøre det godt igjen ved Tid efter anden at hjælpe Skolen; thi dengang havde den ærede Minister nok Tugenting i Kassen, ja, han yttrede endogsaa, hvis jeg forstod ham ret, at han havde givet de sidste Skillingen ud; om det var 2 eller 4 ß, kan jeg ikke erindre. Den ærede Rigsdagsmand for Holbek Amts 2den Valgfreds (Tscherning) har stadig været mod disse Bøndehøjskoler, og jeg kan ogsaa være ganske enig med ham, thi han ønsker vistnok, at det hele Statsunderviisningsvæsen kunde gaae overstyr og blive afløst af et privat Underviisningsvæsen, men jeg tillader mig dog at mene, at det ikke kan lade sig gjøre paa eensgang, og at det ikke gaaer an saaledes at bryde Staven strax over det Bestaaende. Den ærede Rigsdagsmand vil tillige indrømme, at de omhandlede Skoler maae kunne gjøre en Begyndelse dertil, thi før Sandten er vakt i Folket, vil man ikke kunne vente nogen Tilgang til de private Skoler, som blive oprettede paa de forskjellige Steder, hvad enten de nu ere for Børn eller Boyne. Jeg troer imidlertid at